

JANÁČKOVA
KONZERVATOŘ

A GYMNÁZIUM
V OSTRAVĚ

I/2 – Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a
informační gramotnosti

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0642
Číslo materiálu	VY_12_INOVACE_ČJ34_9
Název školy	Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, Československá 40, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava
Autor	Mgr. Tomáš Kubec
Tematický celek	Světová literatura v 2. pol. 20. století - Itálie
Ročník	4. ročník gymnázia
Datum tvorby	09.12.2012
Anotace	Pracovní list – Jméno růže
Metodický pokyn	Lze použít při výuce k základnímu rozboru textu a k zopakování literární teorie
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Jméno růže - Umberto Eco

I) STARÝ RUKOPIS, PŘIROZENĚ

16. srpna 1968 mi náhoda vložila do rukou knihu jistého abbé Vallota nazvanou *Le manuscript de Dom Adson de Melk*, traduit en français d'après l'édition de Dom. J. Mabillon (Aux Presses de l'Abbaye de la Source, Paris, 1842). Tato kniha, po pravdě řečeno opatřená skrovnými historickými prameny, o sobě tvrdila, že je věrným překladem rukopisu ze XIV. století, který objevil v kláštře v Melku velký vědec století XVI., jemuž vděčíme za dějiny benediktýnského řádu. Tímto drahocenným objevem (mým vlastním, to znamená v pořadí třetím) jsem se těšil, když jsem v Praze čekal na osobu, která mi byla drahá. Nedočkal jsem se jí a odjel do Lince a odtamtud do Vídně. Tam jsme se konečně sešli a společně vyrazili proti proudu Dunaje. Strašlivý příběh Adsona z Melku mě okouznil, vzrušil a do té míry uchvátil, že málem na jedem záprah jsem si jej přeložil do několika velkých sešitů z Papeterie Joseph Gilbert, do kterých se měkkým perem tak dobře píše.

(...)

II)

Držel jsem se Viléma a Severina, kteří přikázali zahalit Berengarovo tělo a položit je na stůl ve špitále. Když se opat a ostatní mniši vzdálili, bratr herbarista s mým mistrem si dlouho a lhostejně, jako muži od medicíny, prohlíželi mrtvé tělo.

"Smrt nastala utopením," řekl Severin, "o tom není pochyb. Obličej zduřelý, břicho nadmuté..."

"Ne však s cizí pomocí," poznamenal Vilém, "Berengar by se vražedníkovi bránil a kolem vany bychom našli stopy po vodě. Jenže je tu všechno v pořádku a čisté, jako by si Berengar ohřál vodu, nalil do vany a z vlastní vůle se do ní položil."

"Tomu se vůbec nedivím," řekl Severin. "Berengar míval občas křeče a já sám jsem mu několikrát řekl, že vlažná koupel je nejlepší prostředek k uklidnění těla i duše. Vícekrát mě požádal o svolení k návštěvě lázně. Tak to možná udělal i dnes v noci..."

"Včera v noci," opravil ho Vilém, "protože sám vidíš, že tělo musilo být ve vodě nejméně celý jeden den..."

(...)

III)

Druhou knihu *Poetiky* opravdu nikdo nečetl, ani Vilém z Moerbeke ji neměl v rukou. Na to Jorge řekl, že ji nenašel, protože nebyla napsána, protože Prozřetelnost nedovolila, aby byly oslavovány věci nicotné. Chtěl jsem utišit rozvášněné hlavy, Jorge je náchylný ke vzteku a Venantius ho provokoval, a řekl jsem, že v té části *Poetiky*, kterou známe, stejně jako v *Rétorice*, je hodně poznámek o bystrých hádankách a Venantius se mnou souhlasil. Byl u toho Pacificus z Tivoli, který velice dobře zná pohanské básníky, a ten řekl, že v tomto směru nikdo nepřekoná básníky africké. Uvedl dokonce i Symfosiovu hádanku o rybě:

Est domus in terris, clara quae voce resultat, ipsa domus resonat, tacitus sed non sonat hospes. Ambo tamen currunt, hospes simul et domus una.¹⁰⁶

Otázky

I)

- a) Zařaďte autora do historické etapy, literární skupiny.
- b) Literární směr popište.
- c) Uveďte základní autorovy biografické údaje.

II)

- a) Určete na základě ukázky literární žánr, ten pak blíže popište.

III)

- a) Stručně popište děj.
- b) Jak je kniha členěna? Na co toto členění odkazuje?
- c) Přečtěte si **ukázky** a vyhledejte v nich prvky postmoderny.
- d) Charakterizujte hlavní postavy románu.
- e) Vysvětlete, na co odkazuje svým jménem Vílém z Baskervillu.
- f) Která z **ukázek** nejlépe poukazuje na detektivní linii?
- g) Kniha je také považována za iniciační román. Co toto slovní spojení znamená a u koho dochází k iniciaci?
- h) Umberto Eco je profesorem sémiologie. Vyhledejte ve slovníku cizích slov, co toto slovo označuje. Uveďte příklady symbolů z díla.

Použitá literatura:

ECO, U.: *Jméno růže*. Praha: Odeon, 1988.